

**Studieordning for kandidatuddannelsen i billedkunst
Master of Fine Arts (MFA) in Visual Arts**

Tekniske revisioner gennemført og godkendt den 13. september 2024

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
Hjemmel	2
Normering	2
Titel.....	2
Ikrafttræden	2
DEL 1	3
1. OM UDDANNELSEN	3
1.1 Generelle formål.....	3
1.2 Uddannelsens formål og grundlag	3
1.3 Uddannelsens læringsmål	5
1.4 Uddannelsens opbygning og gennemførelse	6
1.5 Uddannelsens indhold	7
2. OPTAGELSE OG ADGANGSKRAV	8
2.1 Optagelse.....	8
2.2 Adgangskrav	8
3. GENERELLE REGLER	9
DEL 2	14
4. UDDANNELSENS FAGELEMENTER	14
4.1 Kunstnerisk praksis	14
4.2 Kritisk refleksion	15
4.3 Vidensbaseret undervisning	16
4.4 Præsentation	17
4.5 Praktik (valgfrit element).....	19
4.6 MFA projekt (5. og 6. semester)	20

Studienævnet blev hørt den 28. august 2024. Derefter blev studieordningen officielt godkendt af rektor den 13. september 2024.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

INDLEDNING

Studieordningen regulerer den studerendes forhold vedr. optagelse og gennemførelse af kandidatuddannelsen i billedkunst (MFA) ved Kunstakademiets Billedkunstskoler. Studieordningen består af 2 dele:

Første del indeholder information om uddannelsen, optagelse og adgangskrav samt de generelle regler, der er for gennemførelsen af uddannelsen.

Anden del indeholder en beskrivelse af indholdet af uddannelsens forskellige fagelementer – herunder undervisnings- og læringsformer, arbejdskrav m.m.

Hjemmel

Studieordningen er udarbejdet i medfør af bekendtgørelse nr. 1326 af 23. november 2023 om uddannelser ved Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler.

Normering

Kandidatuddannelsen er et afrundet uddannelsesforløb, der udbygger de kundskaber og den indsigt, som den studerende har erhvervet i bacheloruddannelsen. Kandidatuddannelsen normeret til 180 ECTS-point svarende til 3. års fuldtidsstudier.

Et studieår består af to semestre:

- Et efterårssemester fra 15. september til 31. januar
- Et forårssemester fra 1. februar til 30. juni

Titel

Uddannelsen giver ret til at anvende betegnelsen *candidatus artis peritiae* (Cand.art.perit.). På engelsk: *Master of Fine Arts (MFA) in Visual Arts*.

Ikrafttræden

Studieordningen træder i kraft til skoleårets begyndelse den 15. september 2017.

DEL 1

1. OM UDDANNELSEN

1.1 Generelle formål

Formålet med uddannelserne ved Kunstakademiets Billedkunstskoler er at give den studerende faglig viden, metodisk færdighed og professionel kompetence inden for faget billedkunst.

Billedkunstuddannelserne udvikler derudover på et kunstnerisk og, hvor relevant, videnskabeligt grundlag den studerendes kunstneriske praksis, metode og faglighed og sikrer gennem såvel praktisk som teoretisk læring, at den studerende kvalificeres til et virke som professionel billedkunstner, der kan opretholde en selvstændig praksis og løse både kunstneriske og formidlingsorienterede opgaver inden for det billedkunstneriske felt.¹

1.2 Uddannelsens formål og grundlag

Kandidatuddannelsen i billedkunst (herefter MFA-uddannelsen) er en uddannelse i det billedkunstneriske fags praksis og teori, baseret på kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsarbejde og forskning.

Det primære formål med MFA-uddannelsen er at uddanne kandidater til beskæftigelse inden for billedkunstens fagområde. Uddannelsen kvalificerer endvidere til ph.d.-studier i billedkunst.

Kandidatuddannelsen skal desuden:

- 1) udbygge den studerendes bacheloruddannelse med videregående og specialiserede studier inden for fagområdet og tilgrænsende relevante fagområder,
- 2) sætte den studerende i stand til selvstændigt at anvende fagets kunstneriske og videnskabelige teorier og metoder,
- 3) kvalificere den studerende til at kunne udvikle, formidle og reflektere over egen kunstnerisk praksis

1.2.1 Uddannelsens grundlag

Kernen i MFA-uddannelsen er den uddybende og specialiserede udvikling af den studerendes kunstneriske praksis, metode og faglighed, herunder udviklingen af generelle analytiske og kunstneriske kompetencer. Centralt i studiet står udviklingen af en selvstændig kunstnerisk praksis og evnen til at opretholde en kunstnerisk praksis over tid. Uddannelsesforløbet er indrettet med henblik på at give den studerendes egne ideer og egen praksis optimale udfoldelsesbetingelser i et studiemiljø, der understøtter eksperimentet, undersøgelsen og den åbne arbejdsproces. Som led i produktionen af et afsluttet værk og den faglige indsigt, er eksperimentet og udfordringen i fokus.

¹ Se bestemmelsen om det generelle formål i Bekendtgørelse nr. 1326 af 23. november 2023 om uddannelser ved Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

MFA-uddannelsen understøtter, skærper og udvikler de studerende kunstneriske selvstændighed, så de fremadrettet er i stand at agere kunstnerisk selvstændigt både under studiet og efter kandidateksamen. Det gælder både den højeste grad af selvstændighed i kunstnerisk formel eller konceptuel præcision samt den selvstændighed, der forventes på beskæftigelsesområdet. Det forventes, at den studerende under MFA-uddannelsen i stigende grad er i stand til at udvise kunstnerisk selvstændighed.

MFA-uddannelsen giver kompetencer, der tager afsæt i de materielle eller konceptuelle praksisformer, som den studerende vælger at udvikle og kvalificere på højeste niveau. Samtidig bygger den på en viden om, at en eksperimentel kunstnerisk praksis sikrer det bedste fundament af viden og erfaring i en uddannelsessituation, hvor individuel kunstnerisk praksis kombineres med en række fælles platforme for diskussion, kritik og erfaringsudveksling studerende og undervisere imellem. Den billedkunstneriske faglighed kan ikke rummes inden for et på forhånd afgrænset pensum eller defineres ud fra bestemte praktiske, teoretiske og tekniske færdigheder. Den studerende forventes således også at tage ansvar, ikke blot for egen praksis, men også for planlægningen af studiet samt for at identificere individuelle og kollektive læringsbehov.

1.2.2 Uddannelsens videngrundlag

Billedkunstskolerne er en uddannelse på videregående niveau, hvis videngrundlag omfatter flg. tre elementer:

1. kunstnerisk praksis
2. kunstnerisk udviklingsvirksomhed
3. et videnskabeligt grundlag inden for et afgrænset område

Billedkunstskolernes forskning tager form enten som forskning i kunst (kunsthistorisk og kunstteoretisk forskning), forskning med kunst (praksisbaseret forskning med udgangspunkt i en kunstnerisk praksis) eller forskning for kunst (praksisbaseret forskning med udgangspunkt i en teknisk praksis).

De tre typer forskning bygger på to forskellige videngrundlag, nemlig akademisk viden på den ene side og kunstnerisk praksis og udviklingsvirksomhed (KUV) på den anden. Det er fælles for dem begge, at de er materialeorienteret og/eller praksisorienteret og søger at udvikle et bestemt medie eller emne i tæt dialog med anden teoretisk, teknisk og historisk forskning.

1.2.3 Uddannelsens pædagogiske grundlag

Det pædagogiske grundlag på MFA-uddannelsen tager udgangspunkt i principperne for *Student-Centered Learning*, der skaber en rammesætning for, at den studerende tager en aktiv rolle i læringsprocessen og er medskabende af læring, og at vurderingen af den studerende reflekterer denne tilgang.²

² Fra Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015).

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Principperne er grundlaget for såvel uddannelsens indhold som dens styrelse. Student-Centered Learning i uddannelsen lægger vægt på refleksion og kritisk tænkning, diversitet hos den enkelte og i programudbuddet, individuelle valg, selvstændighed og samarbejde mellem studerende og ansatte.

Student-Centered Learning karakteriseres af innovative læringsmetoder, som fremmer læring i dialog med lærere og andre lærende, og som ser studerende som aktive deltagere i deres egen læring, og dermed skaber færdigheder i forhold til problemløsning, kritisk og refleksiv tænkning.

Den studerende betragtes som en, der er aktiv deltager i egen læring gennem individuel praksis og gennem de valg, der gives mulighed for i den kunstneriske praksis samt i workshop- og kursusundervisningen og i den kritiske refleksion med andre.

I løbet af MFA-uddannelsen forventes det, at den studerende opnår fuld selvstændighed og autonomi.³

Student-Centered Learning anvendes som et bærende pædagogisk princip, fordi det er kompatibelt med samtidens kunstbegreb og dets grundlæggende fordring om originalitet og kunstnerisk selvstændighed, både individuelt og kollektivt. Vægtningen af de studerendes ansvar i uddannelsen understøtter deres fremtidige mulighed for selvstændigt og fremadrettet at varetage deres kunstneriske praksis som skabende billedkunstnere.

1.3 Uddannelsens læringsmål

Læringsmålene er udfærdiget med udgangspunkt i Kulturministeriets kvalifikationsramme, januar 2010.

Ved uddannelsens afslutning vil den studerende:

Viden og forståelse

- have opnået indgående erfaring med kunstnerisk praksis og tilegnet sig en omfattende kunstfaglig viden baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og førende forskning inden for det billedkunstneriske fagområde,
- kunne forstå, formidle og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere billedkunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger,

Færdigheder

- kunne mestre det billedkunstneriske fagområdets metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber samt mestre analytiske og generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for billedkunstens område,

³ ESU (European Students' Union); *Overview on Student-Centered Learning in Higher Education – Research Study*, PASCL, Life Long Learning Programme.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

- kunne vurdere og vælge blandt det billedkunstneriske fagområdes kunstneriske metoder og redskaber og videnskabelige teorier, samt på et kunstneriske eller videnskabeligt grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller,
- kunne varetage kunstnerisk formidlingsvirksomhed og diskutere professionelle og relevante videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister,

Kompetencer

- kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller eller udtryk,
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar,
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

1.4 Uddannelsens opbygning og gennemførelse

1.4.1 Opbygning

MFA-uddannelsen er et specialiseret studium, der per semester udløser 30 ECTS-point. Det specialiserede studium tager sit afsæt i den studerendes kunstneriske praksis, og i forlængelse af Student-Centered learning forventes den studerende dels at tage ansvar for sin egen specialisering i studiet og dels at deltage i den medbestemmende planlægning af studiet på kollektivt niveau.

MFA-uddannelsen indeholder en stor vægtning af såvel praksis som teori. Den praksisorienterede del af den kunstneriske uddannelse er omfangsrig. Den omfatter egen praksis, kendskab til kunstneriske teknikker samt teoretisk praksis af både akademisk og kunstnerisk karakter.

Det specialiserede studium består af 5 faste og tæt forbundne studieelementer samt et valgfrit studieelement:

- Kunstnerisk praksis
- Kritisk refleksion
- Præsentation
- Vidensbaseret undervisning
- Valgfrit: praktik
- MFA-projekt

Derudover er det obligatorisk for de studerende at deltage på uddannelsens afdelingsforsamlinger, hvis primære formål er tilrettelæggelse af undervisning, drøftelse af emner af studiemæssig karakter, evaluering m.m.

Den kunstneriske praksis er omdrejningspunktet for studieelementerne kunstnerisk praksis, kritisk refleksion og præsentation og kan ikke opdeles i selvstændige fagområder. Det retter sig dog delvist mod forskellige læringsmål.

Kunstnerisk praksis

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Kunstnerisk praksis er den studerendes selvstændige arbejde med kunstprojektet og er et centralt element i studiet, som udgør 70 ECTS-point af studieaktiviteten på MFA. Vejledning og gruppekritik støtter op om udviklingen af den studerendes kunstneriske praksis.

Kritisk refleksion

Kritisk refleksion tager udgangspunkt i den *kunstneriske praksis*, og udvikler evnen til at reflektere over egen og andres kunstneriske praksis og den proces, der går forud for det færdige værk. Ved fælles gennemgange af de studerendes værker formulerer de studerende sig om eget arbejde – og om andres.

Præsentation

Præsentation er resultatet af kunstnerisk praksis og afslutter 2. og 4. semester. Det er en præsentation af et kunstprojekt, der censureres via ekstern eller intern kritik. Elementet er uadskilleligt fra den kunstneriske praksis.

MFA projekt

MFA-projektet leder frem til afslutningen af uddannelsen og afsluttes med et billedkunstnerisk projekt, som præsenteres i en udstilling og et mundtligt forsvar. MFA-projektet er også et kollektivt forløb, hvor de studerende under vejledning udarbejder kollektive præsentationsformer.

Vidensbaseret undervisning

Vidensbaseret undervisning (workshops, kurser, ekskursioner, læsegrupper, mv.) understøtter udviklingen af kunstnerisk praksis og giver værktøjer til kritisk refleksion over eget arbejde og i tilgangen til andres. Vidensbaseret undervisning kan være både praksisorienteret og teoretisk.

Vidensbaseret undervisning tilbydes som workshops, kurser m.m. på de enkelte MFA-specialprogrammer, på laboratorierne og på Institut for Kunst, Skrift og Forskning.

Praktikophold

Et semester kan afløses helt eller delvist af et praktikophold. Et praktikophold har en varighed svarende til 15-30 ECTS-point. Afhængig af opholdets længde og indhold suppleres med yderligere studieelementer.

Gennemførelse

Kunstakademiets Billedkunstskoler anvender ECTS-systemets pointsystem til at angive arbejdsbelastningen for de enkelte fagområder. Et års fuldtidsstudier udgør 60 ECTS-point, svarende til en belastning på mellem 1.500 og 1.800 faktiske arbejdstimer for den studerende på et studieår. I faktiske arbejdstimer medregnes atelierarbejde, lærerstyret undervisning, forelæsninger, seminarer, workshops, selvstudier, forberedelse m.v.

1.5 Uddannelsens indhold

Uddannelsen består af følgende fagelementer:

Fagelementer	ECTS-point
Kunstnerisk praksis	70
Kritisk refleksion	25

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Vidensbaseret undervisning	45
Præsentation	10
MFA-projekt	30
I alt	180

ECTS-pointene angiver fagelementernes samlede vægtning i løbet af uddannelsen. I studieordningens *del 2* følger en nærmere beskrivelse af elementernes indhold, læringsmål, undervisnings- og læringsformer samt arbejdskrav og bedømmelse.

Fagelementerne udmøntes i konkrete undervisningsforløb, der fastsættes for hvert semester.

Studerende har mulighed for at følge et tilvalgsmodul i *skrift og forskning*, som udbydes af Institut for Kunst, Skrift og Forskning (se studieordning for tilvalg). Tilvalgsmodulet har et omfang på 30 ECTS-point, som delvist træder i stedet for fagelementet i *vidensbaseret undervisning*.

2. OPTAGELSE OG ADGANGSKRAV

2.1 Optagelse

Optagelsen af studerende til MFA-uddannelsen finder sted én gang årligt. Der vil maksimalt være 8 ledige pladser årligt til eksterne ansøgere.

Optagelse sker efter en konkret kunstnerisk vurdering af ansøgerens arbejde. Ansøgeren indsender et antal værker til vurdering hos et optagelsesudvalg. Ved vurderingen lægges der blandt andet vægt på:

- Det indleverede arbejdes originalitet
- At idéen bag værket har styrke, og at værkets intentionelitet er tydelig
- At der er sammenhæng mellem form og indhold
- Ansøgerens potentiale for videre kunstnerisk og faglig udvikling

På Kunstakademiets Billedkunstskolers hjemmeside offentliggøres hvert år en nærmere beskrivelse af optagelsesproceduren.

2.2 Adgangskrav

Bachelor fra Kunstakademiets Billedkunstskoler, hvis uddannelse på ansøgningstidspunktet er højst to år gammel, betragtes som interne ansøgere og har direkte adgang til kandidatuddannelsen.

Ansøgere til kandidatuddannelsen skal have en bacheloruddannelse fra en anden kunstnerisk uddannelsesinstitution. Institutionen kan dispensere fra dette og anerkende andre uddannelsesforløb som adgangsgivende til kandidatuddannelsen. Disse ansøgere samt bachelorer fra

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler, hvis uddannelse på ansøgningstidspunktet er mere end to år gammel, vil blive bedømt på baggrund af en konkret vurdering af ansøgeren selvstændige arbejde.

Ansøgeren skal kunne læse, tale og forstå engelsk eller dansk (norsk eller svensk) for at kunne følge undervisningen på kandidatuddannelsen. Hvis dansk (norsk eller svensk) er hovedsproget skal ansøgeren desuden have et grundlæggende kendskab til engelsk.

3. GENERELLE REGLER

3.1 Bedømmelse

Ved afslutningen af hvert semester foretages en bedømmelse af den studerende og en vurdering af, om semesteret er *bestået* eller *ikke-bestået*. Bedømmelsen tager udgangspunkt i den studerendes faglige udvikling og deltagelse i undervisningsaktiviteterne.

Den studerende *består* semesteret med en tilstrækkelig grad af undervisningsdeltagelse og en præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable opfyldelse af læringsmålene. Kravene til undervisningsdeltagelse er beskrevet i afsnit 3.2. Et bestået semester udløser 30 ECTS-point.

Bedømmelsen foretages af studielederen på baggrund af det konkrete undervisningsforløb, der er beskrevet i en semesterplan for hvert semester.

Hvis den studerende ikke består et semester, skal bedømmelsen være skriftlig og indeholde en plan for den studerendes indsats i det kommende semester. Planen tilrettelægges således, at den studerende kan gennemføre uddannelsen på normeret tid og den indgår som en del af bedømmelsen i det efterfølgende semester.

Hvis tre på hinanden følgende bedømmelser viser, at den studerende ikke lever op til Billedkunstskolernes krav til faglig udvikling og aktiv undervisningsdeltagelse, kan studielederen træffe afgørelse om bortvisning efter samtale med den studerende.

3.2 Deltagelse i undervisningen, mødepligt m.v.

Undervisningen på Billedkunstskolerne tager udgangspunkt i de studerendes egen kunstneriske praksis. Derfor forventes det, at de studerende lægger en betydelig indsats i netop denne. Alle aktive studerende på Billedkunstsskolerne (inklusive indgående udvekslingsstuderende) får ved studieårets start tildelt en atelierplads, som den studerende forventes at bruge aktivt gennem hele sin studietid. Billedkunstskolerne kan ikke garantere de studerende den samme atelierplads under hele studieforløbet.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

For hold- og individuel undervisning er der krav om 80 % fremmøde i hvert undervisningsforløb. Af arbejdskravene for de enkelte fagelementer vil det fremgå, hvad der er obligatorisk for studerende at deltage i.

Ved fravær på over 20 % kan den studerende af studielederen erklæres for ikke studieaktiv i det pågældende semester. Sygdom meldes til studieadministrationen.

3.3 Indskrivningsforhold

Den studerende kan ikke være indskrevet ved mere end én heltidsuddannelse adgangen med mindre det sker som led i et udvekslingsophold.

Genindskrivning

Genindskrivning på 2. studieår eller senere er betinget af, at der er ledige studieplads på uddannelsen efter ansøgningsfristens udløb.

3.4 Maksimal studietid

Den maksimale studietid for studerende på Kunstakademiets Billedkunstskolers kandidatuddannelse er den normerede studietid + 1 år.

Perioder med barsel, orlov eller sygdom medregnes ikke i den maksimale studietid.

3.5 Merit

Startmerit

Den studerende har pligt til at oplyse om og søge om merit for tidligere beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse, der må antages at kunne give merit.

Kunstakademiets Billedkunstskoler godkender i hvert enkelt tilfælde merit på baggrund af gennemførte uddannelseselementer, der står mål med uddannelsesdele på kandidatuddannelsen. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Forhåndsmerit

Studerende, der ønsker at gennemføre et studieophold på en anden institution i Danmark eller udlandet, skal søge om forhåndsgodkendelse i studienævnet. Ansøgninger om forhåndsgodkendt merit skal altid indsendes til behandling i studienævnet inden opholdet ønskes påbegyndt. Ansøgning om forhåndsgodkendelse skal suppleres med en skriftlig indstilling fra studielederen.

Den studerende har ved forhåndsgodkendelse af studieophold i Danmark eller i udlandet pligt til efter endt studieophold at dokumentere det godkendte studieopholds gennemførte og beståede uddannelseselementer. Den studerende skal i forbindelse med forhåndsgodkendelse give samtykke til, at Kunstakademiets Billedkunstskoler efter endt studieophold kan indhente de nødvendige oplysninger.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Forhåndsgodkendelse af studieophold i Danmark eller i udlandet kan på MFA-uddannelsens 2., 3. og 4. semester tildeles administrativt, såfremt der er tale om en meritgivende dansk eller udenlandsk uddannelsesinstitution.

Kandidatprojektet kan ikke meritoverføres.

Generelt

Der kan tildeles startmerit for maksimalt 60 ECTS-point på kandidatuddannelsen, svarende til i alt 2 semestre, og der kan tildeles forhåndsmerit for maksimalt 60 ECTS, inklusiv evt. praktikophold, svarende til i alt 2 semestre.

3.6 Orlov

Billedkunstskolerne kan ikke meddele en studerende orlov, før pågældende har gennemført første halve studieår på uddannelsen og har bestået de bedømmelser eller prøver, der i henhold til studieordningen er placeret på første halve studieår.

Studerende kan dog ansøge om orlov, hvis den er begrundet i barsel, adoption, værnepligts-tjeneste eller kontrakt med forsvaret.

Orlov af andre årsager end de ovenfor nævnte kan udelukkende ske efter individuel godkendelse i studienævnet inden orloven ønskes påbegyndt og skal suppleres med en skriftlig godkendelse fra studielederen.

Orlov tildeles i hele semestre.

I orlovsperioden kan den studerende ikke deltage i undervisningen samt bedømmelser eller prøver inden for den pågældende uddannelse eller ved andre uddannelsesinstitutioner. Der kan derfor ikke tildeles orlov med henblik på at studere på en anden uddannelsesinstitution.

Den studerende har heller ikke adgang til skolens faciliteter under sin orlov, ligesom den studerende heller ikke har ret til en atelierplads under almindelig orlov.

3.7 Praktik

Elementer af uddannelsen kan erstattes med gennemførelse af praktik i Danmark eller udlandet. Praktikopholdet kan være lønnet eller ulønnet, og opholdet skal give den studerende et grundlag for at tilrettelægge det videre studieforløb på baggrund af kendskab til praktisk virksomhed.

På kandidatuddannelsen kan der maksimalt erstattes uddannelseselementer svarende til 30 ECTS-point.

Praktik sker på grundlag af en skriftlig aftale ml. den studerende, studielederen og praktikstedet.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

På kandidatuddannelsen kan praktikophold finde sted på 2., 3. og/eller 4. semester. Praktikophold på uddannelsens 6. semester er ikke muligt.

3.8 Skoletilmelding

Skoletilmelding for kandidatstuderende finder sted én gang årligt. Her skal igangværende og kommende kandidatstuderende vælge studieretning i form af professorskole. Studerende indgiver en *første* og *anden* prioritet.

De nærmere regler for skoletilmeldingen offentliggøres hvert år på Billedkunstskolernes INFO-portal.

Skift af professorskole midt i skoleåret

Hvis en studerende ønsker at skifte professorskole midt i skoleåret, skal dette godkendes af den *afgivende* og *modtagende* professor samt rektor. Ønsker om skoleskift meldes til studieadministrationen.

Det er ikke muligt at skifte professorskole midt i skoleåret på 3. studieår.

3.9 Studieaktivitet

Studerende, der er mere end 30 ECTS-point forsinkede i uddannelsen, tilbydes vejledning.

3.10 Studiekvalitet

Kunstakademiets Billedkunstskolers studiekvalitet sikres gennem skolernes politik for uddannelseskvalitet, bestående af vedtagne delpolitikker for følgende områder:

- Rekruttering, optagelse og introduktionsforløb
- Studiemiljø
- Pædagogik og pædagogisk udvikling
- Videngrundlag
- Uddannelsens strategi og udvikling
- Beskæftigelse

De studerende bliver hørt i beslutningsprocesser vedr. studiekvaliteten via Skolerådet og Studienævnet.

3.11 Tilmelding til fag

Kunstakademiets Billedkunstskoler har ansvaret for at tilmelde den studerende til fag eller fagelementer på relevante studietrin, svarende til 30 ECTS-point per semester.

Tilmeldingen vil ske uanset om den studerende mangler at gennemføre fag eller fagelementer fra foregående semestre.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

3.12 Udveksling

Uddannelsen er en dansk uddannelse, der retter sig mod den danske og internationale kunstscene. Derfor opfordres studerende til at tage et udvekslingsforløb i løbet af deres studietid.

3.13 Dispensation og klageadgang

Kunstakademiets Billedkunstskoler kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af institutionen selv. Dispensationen forelægges studienævnet til godkendelse.

Klage over afgørelser i henhold til denne studieordning indgives skriftligt og begrundet til Billedkunstskolernes rektor senest 14 dage efter, at afgørelsen er meddelt den studerende.

3.14 Bortvisning og andre disciplinære foranstaltninger

Regler om bortvisning og andre disciplinære foranstaltninger findes på Billedkunstskolernes intranet.

DEL 2**4. UDDANNELSENS FAGELEMENTER****4.1 Kunstnerisk praksis**

ECTS	70
Censur	Intern censur foretaget af vejleder efter hvert semester
Bedømmelse	Bestået /ikke bestået
Studieprogram	MFA Billedkunst

Indhold

Dette fagelement består af selvstændigt arbejde med egen kunstnerisk praksis, hvor den studerende gør brug af skolens forskellige faciliteter såsom atelierplads, laboratorier, bibliotek, projektrum, arkiver og andre for projektet relevante steder.

Læringsmål

Ved uddannelsens afslutning kan den studerende:

- have opnået indgående erfaring med kunstnerisk praksis og have tilegnet sig en omfattende kunstfaglig viden baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og førende forskning inden for det billedkunstneriske fagområde,
- kunne forstå, formidle og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere billedkunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger,
- kunne mestre det billedkunstneriske fagområdets metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber samt mestre analytiske og generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for billedkunstens område,
- kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller eller udtryk,
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar,
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Undervisnings- og læringsformer

I *kunstnerisk praksis*-elementet lægges der vægt på eksperimentet og udforskning af processer, ideer og materiale.

Den studerendes arbejdsproces og metode bliver løbende diskuteret i dialog med relevante undervisere. Den studerende modtager personlig vejledning ved de fagligt ansatte på Kunstakademiet samt med eksterne undervisere.

Studielederen på de enkelte MFA-specialprogram er hovedvejleder. Den studerende kan vælge en bivejleder blandt kunstakademiets fastansatte som sammen med hovedvejleder følger den studerendes udvikling og skaber kontinuitet i den studerendes uddannelsesforløb.

Den studerende præsenterer sit kunstneriske arbejde for vejlederen og de diskuterer det for at kunne give klare tilbagemeldinger og afklare mål og intentioner, formulere spørgsmål og

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

definere områder for videre undersøgelse. Den studerende skal udvikle hensigtsmæssige undersøgelses- og arbejdsmetoder, analysere processer og resultater og udvikle kritisk refleksion og sprog i forhold til egen praksis.

Den studerende skal arbejde selvstændigt og udviklings- og vidensorienteret og have kritiske perspektiver med henblik på at udvikle egen værkproduktion.

Arbejdskrav

- 2 vejledninger med hovedvejleder per semester
- kunstnerisk praksis med udvikling af kunstnerisk produktion
- løbende dialog med relevante undervisere

Bedømmelse

Arbejdskravene skal godkendes ved afslutningen af hvert semester for at indgå i den samlede bedømmelse af den studerende og vurdering af, om semesteret er *bestået* eller *ikke-bestået*.

4.2 Kritisk refleksion

ECTS	25
Censur	Intern censur på baggrund af aktiv undervisningsdeltagelse
Bedømmelse	Bestået /ikke bestået
Studieprogram	MFA Billedkunst

Indhold

Kritisk refleksion er en kollektiv læringsform, hvor en gruppe studerende (samt evt. en vejleder) indgår i en fælles samtale med udgangspunkt i de studerendes værker. Kritisk refleksion sætter sprog på den kunstneriske praksis. Ved fælles gennemgange af de studerendes værker formulerer de studerende sig om eget arbejde og om andres i relation til materialebaserede, kontekstuelle, kunsthistoriske og teoretiske overvejelser. Kritisk refleksion handler også om at reflektere over den proces, der går forud for det færdige værk. Kritisk refleksion kan foregå i form af gennemgange, gruppekritik, praksisgruppe, o.l.

Læringsmål

Ved uddannelsens afslutning kan den studerende:

- kunne forstå, formidle og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere billedkunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger,
- kunne mestre det billedkunstneriske fagområdets metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber samt mestre analytiske og generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for billedkunstens område,
- kunne vurdere og vælge blandt det billedkunstneriske fagområdets kunstneriske metoder og redskaber og videnskabelige teorier, samt på et kunstnerisk eller videnskabeligt grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller,
- kunne varetage kunstnerisk formidlingsvirksomhed og diskutere professionelle og relevante videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister,
- kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller eller udtryk,
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar,

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Undervisnings- og læringsformer

Gruppen indgår i dialog med hinanden om kunstneriske problemstillinger med udgangspunkt i et eksempel præsenteret af studerende. Undervisningsformen er således dialogisk og lærer den studerende at formidle egen praksis. Gruppen kan fokusere på kritisk gennemgang eller refleksiv gennemgang eller begge dele.

Arbejdskrav

- aktiv undervisningsdeltagelse i den af skolen definerede undervisningsform i kritisk refleksion.
- vejleder deltager i kritisk refleksion
- der fastlægges i alt 6 gange kritisk refleksion

Bedømmelse

Arbejdskravene skal kunne godkendes ved afslutningen af hvert semester for at indgå i den samlede bedømmelse af den studerende og vurdering af, om semesteret er *bestået* eller *ikke-bestået*.

4.3 Vidensbaseret undervisning

ECTS	45
Censur	Intern censur på baggrund af aktiv undervisningsdeltagelse
Bedømmelse	Bestået /ikke bestået
Studieprogram	MFA Billedkunst

Indhold

Vidensbaseret undervisning er materiale-, forsknings-, metodisk eller historisk orienterede kurser, workshops o.l., der har et tematisk, teoretisk eller teknisk udgangspunkt. Det kan også være kontekstuel undervisning, der relaterer til den kunstneriske praksis, såsom kunsthistorie, kunstteori, kritisk teori, filosofi eller andre former for akademiske discipliner samt mere erhvervsrettede kurser. Vidensbaseret undervisning kan også omfatte skrivekurser, ekskursioner og studierejser.

I vidensbaseret undervisning lærer den studerende at tilegne sig og navigere i komplekst indhold, der styrker de tekniske, teoretiske og formidlingsmæssige aspekter af den studerendes praksis og professionelle kunnen.

Læringsmål

Ved uddannelsens afslutning kan den studerende:

- have opnået indgående erfaring med kunstnerisk praksis og tilegnet sig en omfattende kunstfaglig viden baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og førende forskning inden for det billedkunstneriske fagområde,
- kunne forstå, formidle og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere billedkunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger,
- kunne mestre det billedkunstneriske fagområdes metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber samt mestre

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

analytiske og generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for billedkunstens område,

- kunne vurdere og vælge blandt det billedkunstneriske fagområdes kunstneriske metoder og redskaber og videnskabelige teorier, samt på et kunstnerisk eller videnskabeligt grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller,
- kunne varetage kunstnerisk formidlingsvirksomhed og diskutere professionelle og relevante videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister,
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar,
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Undervisnings- og læringsformer

Vidensbaseret undervisning har form af workshops, kurser, seminarer, læsegrupper, studieture m.m., der fokuserer på temaer, materialer eller metoder.

På afdelingerne tager undervisningen udgangspunkt i Student-Centered Learning og tilrettelægges således med udgangspunkt i studerendes interesser og behov. Interesser og behov kortlægges på afdelingsforsamlingerne og er udgangspunktet for tilrettelæggelse af fagelementet i undervisningsplanen. Laboratorierne og instituttets undervisning er baseret på de ansattes forskning og består af målrettede forløb med henblik på at styrke den studerendes metodiske, tekniske og teoretiske kvalifikationer via kontinuitet og fordybelse med f.eks. et materiale, et emne eller en teoretisk problemstilling.

På MFA-uddannelsen er vidensbaseret undervisning i forskellig grad relateret til teori og praksis, og temaer vil ofte gå på tværs af forskellige praksisser og diskurser. Kunstneriske kurser kan fokusere på tekniske og kunstneriske specialiseringer, som f.eks. maleri, performance, sociale praksisser m.m. eller teoretisk funderede praksisser som f.eks. feminisme, politisk teori, antropologi m.v.

Vidensbaseret undervisning forestås af fastansatte lektorer, professorer eller gæsteundervisere samt ph.d.-studerende og postdoc'ere. Det er en forudsætning, at undervisere har en kunstnerisk praksis eller forskningspraksis.

Arbejdskrav

- Deltagelse i min. 3 forløb (herunder også studieture)
- aktiv undervisningsdeltagelse i forløbet

Bedømmelse

Arbejdskravene skal kunne godkendes ved afslutningen af hvert semester for at indgå i den samlede bedømmelse af den studerende og vurdering af, om semesteret er *bestået* eller *ikke-bestået*.

4.4 Præsentation

ECTS	10
Censur	Intern censur på grundlag af det individuelle arbejde og aktiv deltagelse i forløbet. Præsentation vurderes desuden på baggrund

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

	af det producerede værk eller en dokumenteret proces. Vurderingen sker gennem en værk gennemgang, hvor den studerende fremlægger sine tanker bag værket/processen. Refleksion og værket vurderes samlet.
Bedømmelse	Bestået /ikke bestået
Studieprogram	MFA Billedkunst

Indhold

Præsentation er et forløb, der leder hen mod en fælles udstilling med individuelle eller kollektive værker eller projekter (performances, film, koncerter, digitale værker e.l.). Det involverer individuel/kollektiv kunstnerisk praksis såvel som kollektiv proces, idet studerende sammen realiserer udstillingen under vejledning af underviser(e).

Præsentation foregår som en del af Rundgang (den årlige elevudstilling).

Læringsmål

Ved uddannelsens afslutning kan den studerende:

- have opnået indgående erfaring med kunstnerisk praksis og tilegnet sig en omfattende kunstfaglig viden baseret på international anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og førende forskning inden for det billedkunstneriske fagområde,
- kunne forstå, formidle og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere billedkunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger,
- kunne mestre det billedkunstneriske fagområdes metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber samt mestre analytiske og generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for billedkunstens inden for billedkunstens område,
- kunne vurdere og vælge blandt det billedkunstneriske fagområdes kunstneriske metoder og redskaber og videnskabelige teorier, samt på et kunstnerisk eller videnskabeligt grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller,
- kunne varetage kunstnerisk formidlingsvirksomhed og diskutere professionelle og relevante videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister,
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar,
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Undervisnings- og læringsformer

Præsentation kan både være et individuelt og kollektivt projekt. Individuelt (eller i mindre grupper) udarbejder den studerende et kunstprojekt, som præsenteres i en kollektiv udstilling/præsentation på Rundgang.

Arbejdskrav

- aktiv deltagelse i det kollektive forløb med vejleder/underviser
- individuelt arbejde, der præsenteres på udstillingen (individuelt kan også dække over studerende, der arbejder på et fælles værk i en gruppe)
- præsentation af værk på udstilling efter afslutningen af 2. og 4. semester

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Bedømmelse

Arbejdskravene skal kunne godkendes ved afslutningen af hvert semester for at indgå i den samlede bedømmelse af den studerende og vurdering af, om semesteret er *bestået* eller *ikke-bestået*.

Præsentation vurderes internt på grundlag af det individuelle arbejde og aktiv deltagelse i forløbet. Præsentation vurderes desuden på baggrund af det producerede værk eller dokumenteret proces. Vurderingen sker gennem en værk gennemgang, hvor den studerende fremlægger sine tanker bag værket/processen. Refleksion og værket vurderes samlet.

4.5 Praktik (valgfrit element)

ECTS	15-30
Censur	Praktik vurderes på grundlag af tilstedeværelse og opfyldelse af forpligtelser på praktikstedet. Derudover vurderes praktik på baggrund af afrapportering ved praktikens afslutning
Bedømmelse	Godkendt gennemførelse fra praktiksted, afrapportering
Studieprogram	MFA Billedkunst

Indhold

Den studerende kan vælge at erstatte fagelementer (helt eller delvist) med gennemførelsen af et praktikophold. Ved kortere, under 30 ECTS, praktikforløb vurderes hvilke andre studieelementer, den studerende skal opfylde.

Læringsmål

Ved uddannelsens afslutning kan den studerende:

- kunne forstå, formidle og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere billedkunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger,
- kunne mestre det billedkunstneriske fagområdes metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber samt mestre analytiske og generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for billedkunstens område,
- kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller eller udtryk,
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar,
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Undervisnings- og læringsformer

Praktik er et beskæftigelsesrettet undervisningselement, der foregår hos en ekstern aktør med faglig relevans for den billedkunstneriske uddannelse. Det kan være en kunstner, en kulturinstitution, et galleri eller andre former for kulturproducenter. Opholdet skal give den studerende et grundlag for at tilrettelægge det videre studieforløb på baggrund af kendskab til praktisk virksomhed.

Praktik sker på grundlag af en skriftlig aftale ml. den studerende, studielederen og praktikstedet.

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Arbejdskrav

- et i forvejen defineret arbejdsområde på det pågældende praktiksted med henblik på læringsmål
- aflevering af en kort rapport, der opsummerer praktikopholdets forløb

Bedømmelse

Arbejdskravene skal kunne godkendes ved afslutningen af hvert semester for at indgå i den samlede bedømmelse af den studerende og vurdering af, om semesteret er *bestået* eller *ikke-bestået*.

4.6 MFA projekt (5. og 6. semester)

ECTS	30 (fordeles ligeligt på 5. og 6. semester)
Censur	Projektet vurderes af vejleder samt ekstern censor
Bedømmelse	bestået/ikke bestået
Studieprogram	MFA Billedkunst

Indhold

MFA-projekt er den afsluttende præsentation og et forløb, der leder frem til MFA-eksamen ved afslutningen af 6. Semester. Projektet er et vejledt forløb, hvor den eller de studerende arbejder selvstændigt med et individuelt eller kollektivt billedkunstnerisk projekt som præsenteres i en udstilling og et mundtligt forsvar. Samtidig deltager den studerende i et gruppeprojekt, der skal definere rammen for den afsluttende præsentationsform.

De studerende kan arbejde individuelt eller i grupper om et fælles værk.

Læringsmål

Ved uddannelsens afslutning kan den studerende:

- have opnået indgående erfaring med kunstnerisk praksis og tilegnet sig en omfattende kunstfaglig viden baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og førende forskning inden for det billedkunstneriske fagområde,
- kunne forstå, formidle og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere billedkunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger,
- kunne mestre det billedkunstneriske fagområdets metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber samt mestre analytiske og generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for billedkunstens område,
- kunne vurdere og vælge blandt det billedkunstneriske fagområdets kunstneriske metoder og redskaber og videnskabelige teorier, samt på et kunstnerisk eller videnskabeligt grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller,
- kunne varetage kunstnerisk formidlingsvirksomhed og diskutere professionelle og relevante videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister,
- kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller eller udtryk,
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar,
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Undervisnings- og læringsformer

MFA-projekt består af en individuel eller kollektiv del og et gruppeorienteret projekt. Den studerende arbejder med et billedkunstnerisk projekt i forlængelse af sin kunstneriske praksis. Arbejdet kan også udføres kollektivt.

Det gruppeorienterede projekt består af et samarbejde med en ekstern kurator samt udstillingsinstitutionen, hvor udstillingen foregår.

MFA-projektet tilknyttes en individuel hovedvejleder og en evt. bivejleder til det kunstneriske projekt.

Arbejdskrav

- aktiv deltagelse i det kollektive forløb i forbindelse med den afsluttende udstilling
- individuelt/kollektivt arbejde med vejleder (jf. Kunstnerisk praksis)
- individuelt/kollektivt arbejde, der præsenteres på udstillingen
- aflevering af synopsis (mundtlig/skriftlig)
- mundtligt forsvar af projektet

Forløbet

En bedømmelse af den studerendes MFA-uddannelse ligger på 6. semester. Inden udgangen af MFA-uddannelsens 5. semester, og efter forudgående drøftelse af indhold og arbejdsplan, afleverer den studerende en skriftlig eller mundtlig (filmoptaget) synopsis (1-2 sider eller ca. 3-5 minutter) til den ansvarlige studieleder. Synopsen skal indeholde en præsentation af og/eller en skitse til et projekt eller en undersøgelse, der skal gennemføres på uddannelsens 6. semester. På baggrund af synopsen indstiller studielederen den studerende til MFA-bedømmelsen.

MFA-bedømmelsen finder sted i løbet af uddannelsens 6. semester. Bedømmelsen af den studerendes arbejde og proces foregår på grundlag af en mundtlig dialog mellem den studerende, den ansvarlige studieleder og en ekstern censor.

Som oplæg til diskussion præsenterer den studerende et resultat af semesterets arbejde, der sammenholdes med den godkendte synopsis. Som dokumentation for arbejdsprocessen kan der for eksempel fremlægges et eller flere værker, en gennearbejdet skitse til et værk, en grundig dokumentation af et procesforløb e.l.

Der lægges blandt andet vægt på, at intentionen præsenteres i frit valgte medier.

Den studerendes præsentation (dvs. MFA-projekt) samt det mundtlige forsvar skal dokumentere den studerendes evne til:

- at definere og gennemføre en kunstnerisk undersøgelse samt opretholde og udvikle en selvstændig praksis på højt niveau gennem et eller flere projekter,
- at diskutere og analysere en kunstnerisk proces og et afsluttet kunstnerisk arbejde samt at formidle dette visuelt og sprogligt,
- at anvende kunstfaglige metoder, redskaber og fremstillingsformer,
- at sætte sit eget kunstneriske arbejde ind i relevante historiske, teoretiske og kulturelle sammenhænge

BILLEDKUNST SKOLERNE

Det Kongelige
Danske Kunstakademi

Bedømmelse

MFA-projektet vurderes på grundlag af det individuelle/kollektive arbejde og aktiv deltagelse i forløbet. Projektet afsluttes med bestået/ikke-bestået samt en oversigt over den studerendes studieforløb, der vedlægges afgangsbeviset.

Ved en ikke-bestået bedømmelse fremlægger den studerende efter aftale med den ansvarlige studieleder et nyt afgangsprøve ved en ombedømmelse.

Projektet vurderes af vejleder samt ekstern censor.

